

ALİŖTIRMA FİHRİSTİ

EMSİLE

- 18 EMSİLE-İ MUHTELİFE
- 38 MAZİ
- 46 MUZARİ
- 60 CAHDİ MUTLAK/MUSTAĞRAK
- 68 NEFY-İ HAL
- 77 NEFY-İ İSTİKBAL
- 82 TEKİD-İ NEFY-İ İSTİKBAL
- 95 EMİR VE NEHİY
- 110 TAACCUB FİİLLERİ
- 119 BULMACA-1
- 120 İSİMLER
- 122 İSM-İ FAİL - İSM-İ MEFUL
- 126 DİĞER İSİMLER
- 136 BULMACA-2
- 137 EMSİLE TESTLER

BİNA

- 162 İFAL BABI
- 163 MÜTEADDİ/LAZIM
- 165 TEFİL BABI
- 168 MUFAALE BABI
- 176 İNFİAL VE İFTİAL BABI
- 186 TEFEUL VE TEFAUL BABI
- 195 İSTİFAL BABI
- 198 İFİLAL, İFİVVAL, İFİAL
- 204 BULMACA-3
- 209 RUBAİ MÜCERRED
- 212 AKSAM-I SEBA/SEMANİYE
- 214 KARIŖIK ALİŖTIRMALAR
- 225 BİNA TESTLER

MAKSUD

- 251 İSM-İ ZAMAN-İSM-İ MEKAN
- 255 MEBNİ
- 257 VASIL/KATİ HEMZE
- 260 İSM-İ FAİL
- 261 SIFAT-I MÜŖABBEHE
- 264 MÜŖEDEDE NUNU
- 271 MÜTEADDİ LAZIM
- 275 İBDAL
- 276 ZAİD HARFLER
- 290 İLAL KAİDELERİ
- 319 ÇEKİMLER
- 339 MAKSUD TESTLER

نَصَرَ	يَنْصُرُ	نَصْرًا	فَهُوَ نَاصِرٌ
فعل ماضى بناء معلوم مفرد مذكر غائب معناسی یاردم ایتدی بر غائب ار کجمش زمانده	فعل مضارع بناء معلوم مفرد مذكر غائب معناسی یاردم ایدر بر غائب ار شمديکي حالده یا کله جک زمانده	مصدر غير ميمی مفرد معناسی یاردم ایتمک	اسم فاعل مفرد مذكر معناسی یاردم ایديجي بر ار
وَذَاكَ مَنْصُورٌ	لَمْ يَنْصُرْ	لَمَّا يَنْصُرْ	مَا يَنْصُرُ
اسم مفعول مفرد مذكر معناسی یاردم اولنمش بر ار	فعل مضارع جحد مطلق بناء معلوم مفرد مذكر غائب معناسی یاردم ایتمدي بر غائب ار کجمش زمانده	فعل مضارع جحد مستغرق بناء معلوم مفرد مذكر غائب معناسی یاردم ایتمدي بر غائب ار کجمش زمانک جمعيسنده	فعل مضارع نفی حال بناء معلوم مفرد مذكر غائب معناسی یاردم ایتمز بر غائب ار شمديکي زمانده
لَا يَنْصُرُ	لَنْ يَنْصُرَ	لَيَنْصُرَ	لَا يَنْصُرُ
فعل مضارع نفی استقبال بناء معلوم مفرد مذكر غائب معناسی یاردم ایتمز بر غائب ار کله جک زمانده	فعل مضارع تأکید نفی استقبال بناء معلوم مفرد مذكر غائب معناسی البته یاردم ایتمز بر غائب ار کله جک زمانده	امر غائب بناء معلوم مفرد مذكر غائب معناسی یاردم ایتمسون بر غائب ار کله جک زمانده	نهی غائب بناء معلوم مفرد مذكر غائب معناسی یاردم ایتمسون بر غائب ار کله جک زمانده
أَنْصُرُ	لَا تَنْصُرُ		
امر حاضر بناء معلوم مفرد مذكر مخاطب معناسی یاردم ایت سن بر حاضر ار کله جک زمانده	نهی حاضر بناء معلوم مفرد مذكر مخاطب معناسی یاردم ایتمه سن بر حاضر ار کله جک زمانده		

1. Aşağıdaki ibarelerin karşılığını örnekteki gibi yazınız.

نَصَرَ	لَمْ يَنْصُرْ	مَنْصُورٌ	أَنْصُرُ
fiili mazi			
يَنْصُرُ	مَنْصَرٌ	أَنْصُرُ	مَا أَنْصَرُهُ
نَصْرٌ	لَمَّا يَنْصُرُ	نَاصِرٌ	لَا يَنْصُرُ
نَصَرَ	مَا يَنْصُرُ	نَصَّارٌ	أَنْصُرُ بِهِ
لَا يَنْصُرُ	مَنْصَرٌ	لَنْ يَنْصُرَ	نَصْرَةٌ
لَيَنْصُرَ	نُصِيرُ	لَا تَنْصُرُ	نَصْرِيٌّ

2. Aşağıdaki lafızların örnekteki gibi karşılığını yazınız.

Yardım et	Çok yardım eden	Yardım etmiyor	Yardım etti
			نَصَرَ
Amma da yardım etti	Henüz yardım etmedi	Yardım ediyor, eder, edecek	Yardım edecek zaman, mekan, yardım etmek
Bir kere yardım etti	Yardım etti	Yardım etmeye mensub	Yardım etmesin
Yardım etmeyecek	Yardım edecek alet	Asla yardım etmeyecek	Yardım etmek
Küçük bir yardım	Yardım etmedi	Yardım eden	Yardım etme
Daha çok yardım eden	Yardım olunmuş	Bir çeşit yardım etmek	Yardım etsin

ÖRNEK

5. Aşağıdaki boşlukları örnekteki gibi ön bilgileri kullanarak doldurunuz.

جُلُسَ / — / جُلُوس oturmak	عَرَفَ / — / عِرْفَان bilmek, öğrenmek	ضَرَبَ / — / ضَرْب vurmak, dövmek	ÖN BİLGİ
عِرْفَانِي	مَضْرُوب	جَلْسَة	عَرَفَ bildi
يَجْلِسُ	مَا أَعْرَفَهُ	اِضْرَبْ	لَنْ يَجْلِسَ
مَا يَضْرِبُ	مَجْلِس	أَعْرِفْ	لَمْ يَضْرِبْ
Bilmeyecek	Döven	Ne acayip oturdu	Bilmek
Otursun	Henüz bilmedi	Dövme	عِرْفَان Bir çeşit oturmak
Oturmasın	Dövecek yer, zaman, dövmek	Çok bilen	Dövecek alet

ÖRNEK

ÖRNEK

11. Aşağıdaki cümlelerin içinde kullandığımız örneklerin kelimenin hangi türüne girdiklerini ve Türkçe karşılıklarını yazınız.

يَذْهَبُ التِّلْمِيزُ إِلَى الْمَدْرَسَةِ

فَتَحَ الْخَادِمُ الْبَابَ

Hizmetçi kapıyı açtı. / fiil-ismi fail-isim

خَرَجَ الطَّالِبُ مِنَ الْمَدْرَسَةِ

يَدْخُلُ الْهَوَاءُ الْغُرْفَةَ

شَعَرْتُ عَائِشَةَ بِالْفَرَحِ

نَزَلَ عَلَى الْجِبَالِ ثَلَجٌ كَثِيرٌ

شَرَبَ الْمَرِيضُ الدَّوَاءَ

فَهَمَّتْ تِلْمِيزَةُ الدَّرْسِ

12. Cümlelerde yer alan zamirleri belirterek cümlelerin Türkçe karşılıklarını yazınız.

أَنَا ذَاهِبَةٌ إِلَى الْمَدْرَسَةِ

تَرَكْتُ الْقَلَمَ مِنْ يَدِي

Kalemi elimden bıraktım. ي - ت

عُمْرِي أَكْبَرُ مِنْكَ

هُوَ أَصْغَرُ مِنْ أَحْمَدَ

سَمِمْتُ مِنَ النَّزَاعِ بَيْنَكُمَا

أَنْتَ تَرْجُفُ مِنَ الْبَرْدِ

ÖRNEK

ÖRNEK

16. Aşağıdaki kelimeleri karşılıklarıyla eşleştiriniz.

Küçük şehir

عَلَام

Çok bilen

مَا عَبَدَهُ

Fayda verecek

لَمَّا يَدْهَشْ

Oturmuyor

اسْمَعْ

Öldürmesin

مَدِينٌ

Henüz şaşırmadı

مَا يَجْلِسُ

Duy

يَنْفَعُ

Amma ibadet etti

لَا يَقْتُلُ

İten

كَسَرَ

Engelle

لِيَقْصُرُ

Kırdı

عِلْمِي

Bildi

كَاسِر

İlimle alakalı (ilmî)

لَمْ يَدْهَشْ

Kısa olsun

دَافِع

Oturmayacak

عِلْمَ

Kıran

اِمْنَعْ

Şaşırmadı

لَا يَجْلِسُ

17. Aşağıdaki cümleleri Arapçaya çeviriniz.

İlim fayda verir.

الْعِلْمُ يَنْفَعُ

Ahmed sevindi.

.....

Ali henüz evden çıkmadı.

.....

Zeynep konuşmayacak.

.....

İşçiye yardım et!

.....

Bardağı kırma!

.....

Allah'a ibadet etsin!

.....

Zeyd bardağı kırmadı.

.....

Ben Türküm.

.....

Muhammed çıkışa gitti.

.....

لَمْ يَنْصُرُوا	لَمْ يَنْصُرَا	لَمْ يَنْصُرْ
ياردم ایتمدیلر جمع غائب ارلر	ياردم ایتمدیلر اکی غائب ارلر	ياردم ایتمدی بر غائب ار
لَمْ يَنْصُرْنَ	لَمْ تَنْصُرَا	لَمْ تَنْصُرْ
ياردم ایتمدیلر جمع غائبه عورتلر	ياردم ایتمدیلر ایکی غائبه عورتلر	ياردم ایتمدی بر غائبه عورت
لَمْ تَنْصُرُوا	لَمْ تَنْصُرَا	لَمْ تَنْصُرْ
ياردم ایتمدیکز سزلر جمع حاضر ارلر	ياردم ایتمدیکز سزلر ایکی حاضر ارلر	ياردم ایتمدی بر غائب ار
لَمْ تَنْصُرْنَ	لَمْ تَنْصُرَا	لَمْ تَنْصُرِيْ
ياردم ایتمدیکز سزلر جمع حاضره عورتلر	ياردم ایتمدیکز سزلر ایکی حاضره عورتلر	ياردم ایتمدک سن بر حاضره عورت
	لَمْ نَنْصُرْ	لَمْ أَنْصُرْ
	ياردم ایتمدک بز	ياردم ایتدم بن

6. Aşağıdaki olumluysa olumsuz, olumsuzsa olumluya çevirip anlamını yazın.

ÖRNEK

gitmedi: لَمْ يَذْهَبْ ذهب

..... لَمْ يَرْكَبَا

..... قَرَأْتُمْ

..... لَمْ تَنْزِلْ

..... حَمَلْتُ

..... لَمْ تَطْلُبِي

..... مَرَضُوا

..... لَمْ تَنْصَحْنِ

..... سَكَنْتَا

..... لَمْ تَطْبُخُوا

..... ذَهَبْنِ

..... لَمْ نَنْزِلْ

..... حَمَلْتُمَا

..... لَمْ أَقْرَأْ

..... سَكَنْتَ

7. Aşağıdaki cümlelerin karşılıklarını yazınız.

ÖRNEK

Henüz öğle namazını kılmadım.

لَمَّا أُصَلِّ صَلَاةَ الظُّهْرِ

Beni hiç sevmedin.

Gittiğime üzülmedin.

Henüz ödevlerini yapmadılar.

Hayvanlar henüz yemlerini yemediler.

Henüz aşık olmadım.

Bu gece uyumadık.

Arkadaşım bana teşekkür etmedi.

Görevliler yerlerinden ayrılmadılar.

İki doktor hastalarını muayene etmediler.

لَا تُنْصَرُوا	لَا تُنْصَرَا	لَا تُنْصَرِ
ياردم اولنمکز سزlr جمع حاضر ارlr	ياردم اولنمکز سزlr ایکی حاضر ارlr	ياردم اولنمه سن بر حاضر ار
لَا تُنْصَرْنَ	لَا تُنْصَرَا	لَا تُنْصَرِي
ياردم اولنمکز سزlr جمع حاضر عورتlr	ياردم اولنمکز سزlr ایکی حاضر عورتlr	ياردم اولنمه سن بر حاضر عورت
	لَا نُنْصَرُ	لَا أَنْصَرُ
	ياردم اولنمیز بز	ياردم اولنمیز بن

EMRİ HAZIR

Muhatab alınan kimseye (konuşulan kişi-muhatab) bir işi yapmasını emretmektir.

- Muzari fiilin muhatab ve muhataba sıyğalarında bulunan muzaraat harfleri atılır.
- Muzaraat harfinden sonra gelen harf sakınse başına vasıl hemzesi getirilir.
- Muzarinin aynel fiilinin harekesi zammeyse vasıl hemzesi zamme ile harekelenir. Fetha veya kesraysa vasıl hemzesi kesra ile harekelenir.

yaz - كُتِبَ - كَتَبَ - اُكْتُبْ

aç - تَفْتُحْ - فُتِحَ - اِفْتُحْ

bul - جُدْ - جَدَّ

- Meçhul muzarinin muhatab sıyğalarının başına emir lamı getirilerek emri hazırın meçhulü elde edilir.

açıl - لَتَفْتُحْ

NEHYİ HAZIR

Muzari fiilin muhatab sıyğalarının başına cezmeden nehy lası (لَا) getirilerek karşımızda bulunan bir şahsa bir işi yapmamasını emretmektir.

yazma - لَا تَكْتُبْ

NOT: Emri hazır ve nehyi hazır sıyğalarının lafzi açıdan uğradıkları değişiklikler diğer meczum muzari sıyğaları gibidir.

1. Aşağıdaki kelimelerin örnekteki gibi karşılıklarını yazınız.

أَنْحَفُ	لَتَلْمَسْ	أَنْقُلِي Taşı(müe)
لَيَتَعَبُوا	لَا حَفْظَ	لَيَبْحَثْ
أُحْضِرْ	لَيَنْحُفْنَ	أَرْفَعَنَّ
أَحْفَظُوا	أَحْفَظْ	لَيَسْقُطَا
yorulsun	dokunsunlar cemi	taşı
kaldırsınlar cemi (müe.)	düşün cemi (müe.)	araştırsınlar iki
araştırın iki (müe.)	gelsinler iki (müe.)	ezberle
zayıflasın (müe.)	dokunun cemi	zayıfla (müe.)

فَعَلَ fiilini aşığıdaki yönergelere göre çekiniz.

Mazi-gaib-müfret	فَعَلَ
Mazi-gaibe-tesniye	
Muzari-muhataba-cemi	
Mazi-nefsi mütekellim vahde	
Muzari-gaib-cemi	
Mazi-gaib-tesniye	
Muzari-muhatab-cemi	

ÖRNEK

سَمِعَ fiilini aşığıdaki yönergelere göre çekiniz.

Muzari-muhataba-cemi	تَسْمَعَنَّ
Mazi-gaibe-müfret	
Mazi-gaib-tesniye	
Muzari-muhatab-tesniye	
Mazi-nefsi mütekellim m.g.	
Muzari-nefsi m. vahde	
Muzari-muhatab-cemi	

ÖRNEK

TEST - 3

9. Aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) 24 sıyganın 2'si isimden türemiştir.
- B) Masdarlar camiddir.
- C) Camid, türeyen demektir.
- D) Cemi mükesser müfredin şekli bozularak yapılır.

10. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "ismi tasgir" vardır?

- A) فَاسِدٌ بِوُجُودِ الْمَاءِ
- B) إِنَّ اللَّهَ رَحِيمٌ بِالْمُؤْمِنِينَ
- C) ابْنُ نُجَيْمٍ مِنَ الْفُقَهَاءِ الْحَنَفِيِّينَ
- D) الرِّيَاضُ أَقْوَى النَّاسِ جِسْمًا

11. Aşağıdakilerden hangisinde ismi tasgirin türetilişi yanlıştır?

- A) زَوْرٌ - زُوَيْرٌ
- B) عَسَجَدَ - عَسِيجَدَ
- C) زَبْرَجَدَ - زُبْرِجَ
- D) نَصَرَ - نُصِيرُ

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ismi fail olarak türeyen bir isim vardır?

- A) هِيَ أَحْسَنُ الْبَنَاتِ
- B) الْكَافِرُ أَسْوَأُ النَّاسِ خُلُقًا
- C) أَبْغَضُ الْحَالِلِ إِلَى اللَّهِ الطَّلَاقُ
- D) هُوَ أَكْبَرُ الْأَبْنَاءِ

13. "جَامِعِيُونُ" kelimesini hangisi açıklar?

- A) ismi fail, cemi müzekker
- B) ismi mensub, cemi müzekker
- C) ismi meful, tesniye müzekker
- D) hiçbir

14. Cümledeki boşluğa seçeneklerden hangisi getirilebilir?

الْمُسَافِرَاتُ فِي الْمَحَطَّةِ

- A) جالسات
- B) جالسة
- C) جالسون
- D) قادمة

15. Aşağıdaki cümlede geçen mübalağa sıygası hangisidir?

سَيَصْلِي نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ، وَأَمْرَاتُهُ حَمَّالَةَ الْحَطَبِ (Tebbet, 3)

- A) الحطب
- B) حَمَّالَةَ
- C) لَهَبٍ
- D) نَارًا

16. Cümledeki boşluğa seçeneklerden hangisi getirilebilir?

أَحْمَدُ مِنْ عَائِشَةَ

- A) نَجَحَ
- B) أَنْجَحَ
- C) نُجَحِيَ
- D) أَنَا جَحَ

البَابُ الثَّالِثُ: "فَعَلَ - يَفْعُلُ" ، مَوْزُونُهُ: "فَتَحَ - يَفْتَحُ"

وَعَلَامَتُهُ أَنْ يَكُونَ عَيْنُ فِعْلِهِ مَفْتُوحًا فِي الْمَاضِي وَ الْمُضَارِعِ بِشَرْطِ أَنْ يَكُونَ عَيْنُ فِعْلِهِ أَوْ لَامُهُ وَاحِدًا مِنْ حُرُوفِ الْحَلْقِ. وَهِيَ سِتَّةٌ: "الْحَاءُ" ، وَ "الْخَاءُ" وَ "الْعَيْنُ" وَ "الْغَيْنُ" وَ "الْهَاءُ" وَ "الْهَمْزَةُ". وَبِنَاؤُهُ أَيْضًا: لِلتَّعْدِيَةِ غَالِبًا، وَقَدْ يَكُونُ لَازِمًا. مِثَالُ الْمُتَعَدِّي نَحْوُ: "فَتَحَ زَيْدٌ الْبَابَ" ، وَ مِثَالُ اللَّازِمِ نَحْوُ: "ذَهَبَ زَيْدٌ".

البَابُ الرَّابِعُ: "فَعَلَ - يَفْعُلُ" ، مَوْزُونُهُ: "عَلِمَ - يَعْلَمُ"

وَعَلَامَتُهُ أَنْ يَكُونَ عَيْنُ فِعْلِهِ مَكْسُورًا فِي الْمَاضِي وَ مَفْتُوحًا فِي الْمُضَارِعِ. وَبِنَاؤُهُ أَيْضًا: لِلتَّعْدِيَةِ غَالِبًا، وَ قَدْ يَكُونُ لَازِمًا. مِثَالُ الْمُتَعَدِّي نَحْوُ: "عَلِمَ زَيْدٌ الْمَسْأَلَةَ" ، وَ مِثَالُ اللَّازِمِ نَحْوُ: "وَجَلَ زَيْدٌ".

البَابُ الْخَامِسُ: "فَعَلَ - يَفْعُلُ" ، مَوْزُونُهُ: "حَسَنَ - يَحْسُنُ"

وَعَلَامَتُهُ أَنْ يَكُونَ عَيْنُ فِعْلِهِ مَضْمُومًا فِي الْمَاضِي وَ الْمُضَارِعِ. وَبِنَاؤُهُ: لَا يَكُونُ إِلَّا لَازِمًا، نَحْوُ: "حَسَنَ زَيْدٌ".

البَابُ السَّادِسُ: "فَعَلَ - يَفْعُلُ" ، مَوْزُونُهُ: "حَسِبَ - يَحْسِبُ"

وَعَلَامَتُهُ أَنْ يَكُونَ عَيْنُ فِعْلِهِ مَكْسُورًا فِي الْمَاضِي وَ الْمُضَارِعِ. وَبِنَاؤُهُ أَيْضًا: لِلتَّعْدِيَةِ غَالِبًا، وَ قَدْ يَكُونُ لَازِمًا. مِثَالُ الْمُتَعَدِّي نَحْوُ: "حَسِبَ زَيْدٌ عَمْرًا فَاضِلًا" ، وَ مِثَالُ اللَّازِمِ نَحْوُ: "وَرِثَ زَيْدٌ".

1. Verilen kelimelerin kökünü, muhtelif ve muttarideden yerlerini belirtiniz.

أَمْنَحَتَ

مُغْلِقِينَ

تُبْكِي

بَكِي

Muzari/Müfred Müennes
Gaibe

نُظِمَ

إِطْرَادًا

أُبْكِيْتَمَا

مُفْسِرَاتٍ

أَصْمِتِي

لَنْ تُجَارَا

إِنْفَاعَانِ

لَمْ يُجْهَلْنَ

أَثَرَتْ

لَنْ يُجْمِعُوا

لَا يُفْرَغُونَ

لَمَّا يُهْرَقُوا

لَا يُجْلَبُ

لَا تُظْلَمَا

أَشْكُرُ

أَخْبَرْنَا

لَمَّا تُبْرَدَا

لَنْ تُعْقَلُوا

9. Aşağıdaki metni tercüme ediniz ve metnin içerisinde bulunan tüm kelimelerin türlerini ve hangi baktan olduklarını belirtiniz.

16. Aşağıdaki fiilleri tabloda istenen verilere göre çekiniz.

EMR-İ HAZİR	MASDAR	İSM-İ MEFUL	İSM-İ FAİL	FiİL
انْطَلِقْ	انْطِلَاقًا	مُنْطَلِقٌ	مُنْطَلِقٌ	انْطَلَقَ
.....				كَذَّبَ
.....				أَدْرَجَ
.....				حَمَلَ
.....				حَاسَدَ
.....				أَرَفَتَ
.....				اشْتَعَلَ
.....				قَاتَلَ
.....				انْطَلَقَ
.....				كَذَّبَ
.....				اتَّهَمَ
.....				جَعَلَ

27. Aşağıdaki tabloyu verilen ön bilgilere dayanarak doldurunuz.

[illegible]

28. Verilen kelimeleri tabloda istenen verilere göre çekiniz.

EMR-İ HAZİR	MUZARİ MECHUL	MAZİ MEÇHUL	MASDAR	FİİL
أَبْصِرْ	يُبْصِرُ	أَبْصَرَ	إِبْصَار	أَفَلَا تُبْصِرُونَ
.....				مُعَامَلَةٌ
.....				تَخْرُجًا
.....				يَتَنَزَّهَانِ
.....				مُنْتَظَرٌ
.....				مُسْلِمِينَ
.....				أَسْلَمْتُ
.....				نَكِرُوا
.....				أَدْخِلِي
.....				تَنْفَسُوا
.....				فَانْفَجَرَتْ
.....				أَخْرَجْتَنَا

ÖRNEK

ثُمَّ اعْلَمْ أَنَّ الْفِعْلَ الْمُنْحَصِرَ فِي هَذِهِ الْأَبْوَابِ:

إِمَّا ثَلَاثِيٌّ مُجَرَّدٌ سَالِمٌ، نَحْوُ: "كَرَّمَ"،
 وَإِمَّا ثَلَاثِيٌّ مُجَرَّدٌ غَيْرُ سَالِمٍ، نَحْوُ: "وَعَدَ"،
 وَإِمَّا رُبَاعِيٌّ مُجَرَّدٌ سَالِمٌ، نَحْوُ: "دَخَرَجَ"،
 وَإِمَّا رُبَاعِيٌّ غَيْرُ سَالِمٍ، نَحْوُ: "وَسَوَسَ"،
 وَإِمَّا ثَلَاثِيٌّ مَزِيدٌ فِيهِ سَالِمٌ، نَحْوُ: "أَكْرَمَ"،
 وَإِمَّا ثَلَاثِيٌّ مَزِيدٌ فِيهِ غَيْرُ سَالِمٍ، نَحْوُ: "أَوَّعَدَ"،
 وَإِمَّا رُبَاعِيٌّ مَزِيدٌ فِيهِ سَالِمٌ، نَحْوُ: "تَدَخَّرَجَ"،
 وَإِمَّا رُبَاعِيٌّ مَزِيدٌ فِيهِ غَيْرُ سَالِمٍ، نَحْوُ: "تَوَسَّوَسَ".
 وَ يُقَالُ لِهَذِهِ الْأَقْسَامِ "الْأَقْسَامُ الثَّمَانِيَّةُ".

ثُمَّ اعْلَمْ أَنَّ كُلَّ فِعْلٍ:

إِمَّا "صَحِيحٌ"، وَهُوَ الَّذِي لَيْسَ فِي مُقَابَلَةِ فَائِهِ وَ عَيْنِهِ وَ لَامِهِ حَرْفٌ مِنْ حُرُوفِ الْعِلَّةِ،
 وَ هِيَ "الْوَاوُ" وَ "الْيَاءُ" وَ "الْأَلِفُ" وَ "الْهَمْزَةُ" وَ "التَّضْعِيفُ"، نَحْوُ: "نَصَرَ".
 وَ إِمَّا "مِثَالٌ"، وَهُوَ الَّذِي يَكُونُ فِي مُقَابَلَةِ فَائِهِ حَرْفٌ مِنْ حُرُوفِ الْعِلَّةِ، نَحْوُ: "وَعَدَ"
 وَ "يَسَرَ".

وَإِمَّا "أَجَوْفٌ"، وَهُوَ الَّذِي يَكُونُ فِي مُقَابَلَةِ عَيْنِهِ حَرْفٌ مِنْ حُرُوفِ الْعِلَّةِ، نَحْوُ: "قَالَ"
 وَ "كَالَ".

وَإِمَّا "نَاقِصٌ"، وَهُوَ الَّذِي يَكُونُ فِي مُقَابَلَةِ لَامِهِ حَرْفٌ مِنْ حُرُوفِ الْعِلَّةِ، نَحْوُ: "غَزَا"
 وَ "رَمَى".

وَإِمَّا "لَفِيفٌ"، وَهُوَ الَّذِي يَكُونُ فِيهِ حَرْفَانِ مِنْ حُرُوفِ الْعِلَّةِ، وَهُوَ عَلَى قِسْمَيْنِ:
 الْأَوَّلُ: "الْلَفِيفُ الْمَقْرُونُ"، وَهُوَ الَّذِي يَكُونُ فِي مُقَابَلَةِ عَيْنِهِ وَ لَامِهِ حَرْفَانِ مِنْ حُرُوفِ
 الْعِلَّةِ، نَحْوُ: "طَوَى" وَ "قَوَى".

25. Ayette geçen fiillerin ne kelime oldukları hangi şıkta verilmiştir?

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَنَاجَيْتُمْ فَلَا تَتَنَاجَوْا بِالْإِثْمِ

- A) mazi-nefyi istikbal
- B) mazi-nehyi hazır
- C) mazi-emri hazır
- D) muzari-nehyi hazır

26. fiillerin siygaları hangisinde doğru verilmiştir?

- A) mazi-mazi
- B) muzari-mazi
- C) emir-mazi
- D) emri hazır-emri hazır

27. Ayetteki fiiller hangi babtandır?

وَوَضَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْغَمَامَ وَأَنزَلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوَى

- A) Tefil-ifal
- B) Tefa'ul-ifal
- C) Tefil-sülasi
- D) Tefâul-tefil

28. Cümledeki ismi fail ve sülasi mezid olan kelime hangisidir?

سَلَّمَ الطَّالِبُ عَلَى الْمُدَرِّسِ

- A) الطالب
- B) سَلَّمَ
- C) المدرِّس
- D) Hiçbiri

29. Aşağıdaki kelimelerden hangisi iftial babına girdiğinde değişikliğe uğramaz?

- A) دمع
- B) ظهر
- C) رتع
- D) زاد

30. fiilinin mudavaatı aşağıdaki bablardan hangisiyle yapılır?

- A) تَفْعُلْ
- B) تَفَاعُلْ
- C) إفعال
- D) تفعيل

فَصْلٌ فِي الْوُجُوهِ الَّتِي اشْتَدَّتِ الْحَاجَةُ إِلَى إِخْرَاجِهَا مِنَ الْمَصْدَرِ

وَهِيَ سِتَّةٌ: الْمَاضِي، وَالْمُضَارِعُ، وَالْأَمْرُ، وَالنَّهْيُ، وَاسْمُ الْفَاعِلِ، وَاسْمُ الْمَفْعُولِ.

فَأَمَّا الْمَصْدَرُ: فَلَا يَخْلُو مِنْ أَنْ يَكُونَ "مِيمِيًّا" وَ"غَيْرَ مِيمِيٍّ". فَإِنْ كَانَ غَيْرَ مِيمِيٍّ فَهُوَ سَمَاعِيٌّ. وَنَعْنِي بِالسَّمَاعِيِّ أَنَّهُ: يُحْفَظُ كُلُّ مَصْدَرٍ عَلَى مَا جَاءَ مِنَ الْعَرَبِ، وَلَا يُقَاسُ عَلَيْهِ، لِأَنَّهُ لَا قِيَاسَ لِمَصْدَرِ الثَّلَاثِيِّ، وَمَصْدَرٍ غَيْرِ الثَّلَاثِيِّ قِيَاسِيٍّ.

وَإِنْ كَانَ مِيمِيًّا فَيُنْظَرُ فِي عَيْنِ الْفِعْلِ الْمُضَارِعِ:

فَإِنْ كَانَ مَفْتُوحًا أَوْ مَضْمُومًا، فَالْمَصْدَرُ الْمِيمِيُّ وَالزَّمَانُ وَالْمَكَانُ مِنْهُ "مَفْعَلٌ" بَفَتْحِ الْمِيمِ وَالْعَيْنِ وَسُكُونِ الْفَاءِ، إِلَّا مَا شَذَّ، نَحْوُ "الْمَطْلَعِ"، وَ"الْمَغْرِبِ"، وَ"الْمَسْجِدِ"، وَ"الْمَشْرِقِ"، وَ"الْمَجْزِرِ"، وَ"الْمَنْبِتِ"، وَ"الْمَنْسُكِ"، وَ"الْمَسْكَنِ"، وَ"الْمَفْرِقِ"، وَ"الْمَسْقِطِ"، وَ"الْمَحْشِرِ"، وَ"الْمَجْمَعِ" بِكَسْرِ الْعَيْنِ وَإِنْ كَانَ الْقِيَاسُ الْفَتْحَ.

وَإِنْ كَانَ مَكْسُورَ الْعَيْنِ فَالْمَصْدَرُ الْمِيمِيُّ مِنْهُ "مَفْعَلٌ" بَفَتْحِ الْمِيمِ وَالْعَيْنِ وَسُكُونِ الْفَاءِ، إِلَّا "الْمَرْجِعُ" وَ"الْمَصِيرُ"، فَإِنَّهُمَا مَصْدَرَانِ وَقَدْ جَاءَا بِكَسْرِ الْعَيْنِ. وَالزَّمَانُ وَالْمَكَانُ مِنْهُ "مَفْعَلٌ" بِكَسْرِ الْعَيْنِ. هَذَا فِي الْفِعْلِ الصَّحِيحِ وَالْأَجُوفِ وَالْمُضَاعَفِ وَالْمَهْمُوزِ.

وَأَمَّا فِي النَّاْقِصِ فَالْمَصْدَرُ الْمِيمِيُّ وَالزَّمَانُ وَالْمَكَانُ مِنْهُ "مَفْعَلٌ" بَفَتْحِ الْمِيمِ وَالْعَيْنِ وَسُكُونِ الْفَاءِ مِنْ جَمِيعِ الْأَبْوَابِ. وَفِي الْمُعْتَلِّ الْفَاءِ "مَفْعَلٌ" بِكَسْرِ الْعَيْنِ مِنْ جَمِيعِ الْأَبْوَابِ.

وَاللَّفِيفُ الْمَقْرُونُ كَالنَّاْقِصِ، وَاللَّفِيفُ الْمَفْرُوقُ كَالْمُعْتَلِّ الْفَاءِ.

وَإِنْ كَانَ الْفِعْلُ زَائِدًا عَلَى الثَّلَاثِيِّ فَالْمَصْدَرُ الْمِيمِيُّ وَالزَّمَانُ وَالْمَكَانُ وَالْمَفْعُولُ مِنْ كُلِّ بَابٍ يَكُونُ عَلَى وَزْنِ مُضَارِعِ الْمَجْهُولِ مِنْ ذَلِكَ الْبَابِ، إِلَّا أَنَّكَ تُبَدِّلُ حَرْفَ الْمُضَارَعَةِ بِالْمِيمِ الْمَضْمُومَةِ. وَالْفَاعِلُ مِنْهُ بِكَسْرِ الْعَيْنِ.

MASTARDAN TÜREYEN KELİMELEER

İSİM

مَكْتَبٌ
مَكْتَبٌ
كُتِبَ
كُتِبَ
كُتِبَ
كُتِبَ

MAZİ FİİL (KÖK FİİL)

مَا أَكْتُبُهُ
أَكْتُبُ بِهِ

يَكْتُبُ

لَمْ يَكْتُبْ
لَمَّا يَكْتُبْ
مَا يَكْتُبْ
لَا يَكْتُبْ
لَنْ يَكْتُبْ
أَكْتُبْ
لِيَكْتُبْ
لَا تَكْتُبْ
لَا يَكْتُبْ

SÜLASİ MÜCERRED KELİMELEERDE
İSMİ ZAMAN-İSMİ MEKÂN-MİMLİ MASTAR KALIPLARI

SAHİH-ECVEF-MUZAAF-MEHMUZ

1, 3, 4 ve
5. bablar

2 ve 6. bablar

İSMİ ZAMAN
İSMİ MEKAN
MİMLİ MAS.

İSMİ ZAMAN
İSMİ MEKAN

MİMLİ
MASTAR

مَفْعَلٌ

مَفْعَلٌ

مَفْعَلٌ

LEFİF-İ MAFRUK-MİSAL

İSMİ ZAMAN
İSMİ MEKAN
MİMLİ MASTAR

مَفْعَلٌ

LEFİF-İ MAKRUN-NAKİS

İSMİ ZAMAN
İSMİ MEKAN
MİMLİ MASTAR

مَفْعَلٌ

NOT: Sülasî olmayan kelimelerin ismi zaman, ismi mekan, mimli mastar kalıpları ismi meful kalıplarıyla aynı vezinden gelir.

يَكْتُبُ > مَكْتُبٌ

4. Verilen kelimeleri tabloda istenen verilere göre çekiniz.

MİMLİ MASDAR	İSM-İ ZAMAN/MEKAN	FİİL
مَفْتَحٌ	مَفْتَحٌ	فَتَحَ (—)
.....		ضَبَطَ (—)
.....		وَلَّى (—)
.....		دَعَا (—)
.....		قَرَأَ (—)
.....		كَالَ (—)
.....		رَجَعَ (—)
.....		بَدَأَ (—)
.....		سَجَدَ (—)
.....		وَلَعَ (—)
.....		طَلَعَ (—)
.....		حَشَا (—)

7. Aşağıdaki ibarelerde yer alan hemzelerin türünü belirtiniz.

الَّذِينَ إِذَا أَكْتَالُوا عَلَى النَّاسِ يَسْتَوْفُونَ

وَالَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا

Kati Vasil

بَعْضُ الْمُسْلِمِينَ

وَإِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا

رَسُولُ اللَّهِ

إِذَا السَّمَاءُ انْشَقَّتْ

8. Aşağıdaki kelimelerde yer alan hemze-i vasılları belirleyip harekeleyin.

اَخْرُجْ

اَقْبَلْ

اِنْكَسَرَ

اِجاء زيد؟

القلم

اَكْرَمَ

انا

اَضْرِبِي

استغفر

9. Ayetlerde geçen hemzelerin türünü yazınız.

وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحِينَ

الذين hemzesi vasıl

وَقَالَ الَّذِي اشْتَرَاهُ مِنْ مِصْرَ لِمَرْأَتِهِ أَكْرَمِي مَثْوَاهُ

أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمِ الْحَاكِمِينَ

وَأَوْحَيْنَا إِلَى مُوسَى أَنْ اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْبَحْرَ

قَالُوا أَنْوْمِنُ كَمَا آمَنَ السُّفَهَاءُ

15. Verilen fiilin muzari sıygasını müşeddede nunu ile çekiniz.

رطن —

	Cemi	Tesniye	Müfred
Gaib			يَرْطُنَنَّ
Gaibe			
Muhatab			
Muhataba			
Mütekellim			

ÖRNEK

فَصْلٌ فِي الْفَوَائِدِ

اللَّازِمُ يَصِيرُ مُتَعَدِّيًا بِأَحَدِ ثَلَاثَةِ أَسْبَابٍ: بِيَزَادَةِ الْهَمْزَةِ فِي أَوَّلِهِ ، وَتَشْدِيدِ عَيْنِهِ وَحَرْفِ الْجَرِّ فِي آخِرِهِ، نَحْوُ: "أَخْرَجْتُهُ" وَ"خَرَجْتُ بِهِ مِنَ الدَّارِ".
وَبِحَذْفِ التَّاءِ مِنْ "تَفَعَّلَ" وَ"تَفَعَّلَ" مُشَدَّدَةَ الْعَيْنِ وَمُكْرَّرَةَ اللَّامِ.
وَالْمُتَعَدِّي يَصِيرُ لَازِمًا بِحَذْفِ أَسْبَابِ التَّعْدِيَةِ أَوْ بِنَقْلِهِ إِلَى بَابٍ "انْكَسَرَ".
وَبَابُ "فَعَّلَ" يَصِيرُ لَازِمًا بِبِيَزَادَةِ التَّاءِ فِي أَوَّلِهِ.
وَلَا يَجِيئُ الْمَفْعُولُ بِهِ وَالْمَجْهُولُ مِنَ اللَّازِمِ، لِأَنَّ اللَّازِمَ مِنَ الْأَفْعَالِ هُوَ مَا لَا يَحْتَاجُ إِلَى الْمَفْعُولِ بِهِ، وَالْمُتَعَدِّي بِخِلَافِهِ.

18. Aşağıdaki cümlelerde yer alan fiillerin müteaddiden lazıma dönüş sebebini doğru şıkla eşleştirin.

A) şeddeyi çıkarmak

أَطْفَأْتُ الرِّيحَ الشَّمْعَةَ

B) ت ziyadesi

حَقَّقَ الْأَطِبَاءُ مُسْتَحِيلًا

C) أ ziyadesini çıkarmak

كَسَرْتُ الْكُوبَ الزُّجَاجِيَّ

D) harfi ceri çıkarmak

أَتَيْتُ بِكَ الثَّمَرَةَ

E) mutavaat içeren bir bâba sokmak

زَحَنَ الزَّلْزَالُ الْبِنَايَاتِ كُلَّهَا

30. Aşağıdaki direktifleri verilen ön bilgiye göre uygulayınız.

الْوَاوُ السَّائِكَةُ وَالْيَاءُ السَّائِكَةُ لَا تُقْلَبَانِ إِلَّا فِي مَوْضِعٍ
يَكُونُ سُكُونُهُمَا غَيْرَ أَصْلِيٍّ بَأَنَّ نُقِلَتْ حَرَكَتُهُمَا إِلَى مَا قَبْلَهُمَا

Aşağıda kuralsız gelen kelimelerin kurallı halini getiriniz.

أَعُولَ

زَنَيْتَا

سَعِيُوا

صَوْمَنَ

أَجُورَا

سَيْرْتُمَا

Aşağıda gelen kelimelerin aslını ve kaidesiz halini belirtiniz.

أَمَالَا

دَرَوَا

زَنْتَ

يُهَابُونَ

سَعَتَا

نَمْتُمُ

İDĞAM

Yan yana aynı cinsten gelen iki harfi şedde ile birleştirmektedir.

43. Aşağıdaki direktifleri verilen ön bilgiye göre uygulayınız.

إِذَا كَانَ عَيْنُ فِعْلِ الْمُضَاعَفِ سَاكِنَةً وَلَا مُمُّ مُتَحَرِّكَةً
أَوْ كِلْتَاهُمَا مُتَحَرِّكَتَيْنِ فَالِإِدْغَامُ فِيهِ لَازِمٌ

ÖN BİLGİ

Aşağıda kuralsız gelen kelimelerin kurallı halini getiriniz.

حَبَبًا

عُدْنَا

يُفَرِّرُونَ

لَمْ تَحِبِّ

كَافٍ

فَارَرَاتٍ

Aşağıda gelen kelimelerin aslını ve kaidesiz halini belirtiniz.

دَفُوا

تَدْفُونَ

لِيَقِفَ

لَنْ تَقْفِي

فَارٌّ

دَوَافُ

51. Aşağıdaki kelimelerin i'lallerini ve emsile-i muhtelif tûrünü yazınız.

ÖRNEK

سَادَّتَانِ

سَادَّدَتَانِ

Aynı cinsten iki harf harekeli
olarak yan yana geldiği için
idğam edilmeleri vaciptir.
İsmi fail

تَدَعُ

مَقْضِيَّة

تَلَوْنَ

نَاهِ

مَسِيرَات

فَخَّ

نَعُمُ

تُبْرِينَ

ضَحِي

بَذِي

آجَلَات

سِيرَا

أَبْدُ

جَافِي